

Hundratala civila dödas av

Koalitionens flygkrig trappas upp i Syrien: ”Riskerar att öka rekryteringen till IS”

SYRIEN Efter attentatet i Paris vill den USA-ledda koalitionen utöka flygbombningarna mot Islamiska staten. Hundratala oskyldiga civila har drabbats och när flygkriget trappas upp blir det fler, som drivs djupare i IS famn – eller utökar vad som redan är världens största flyktingkris.

Hasakah, nordöstra Syrien. Det är augusti och jag har just besökt fronten mot Islamiska staten, strax söder om staden. På vägen tillbaka stannar vi till vid en liten by. Där gräver ett gäng människor igenom massa bråte på marken, och en upprörd kvinna drar med mig bort till en ruinhög. Det var tidigare hennes eget hem.

Bara en månad tidigare kontrollerade Assadregimen detta område, sedan gick IS in, men trycktes tillbaka av kurdiska YPG-soldater – uppbackade av flyg från den internationella koalitionen. I striderna bombades varenda bostadshus i byn i bitar, av någon okänd i skyn. – Amerika! Eller Storbritannien. Det enda jag vet är att jag förlorat allt och inte ens har något att äta, säger kvinnan.

Byborna samlar ihop de ägodelar de kan hitta och börjar snart traska ner för vägen. Har de inte turen att kunna bli inkvarterade i staden, blir de sannolikt bara ytterligare siffror i statistiken över syriska flyktingar.

USA backade kurderna

USA började flygbomba IS i Syrien i september 2014, för att backa upp kurdernas kamp om Kobane. Slaget om staden lade grunden till dagens samarbete mellan den USA-ledda koalitionen och kurdisk-arabiska styrkor i norra Syrien, som erövrat mycket territorium från IS. Den 16 december svarade Sveriges regering på Frankrikes förfrågan, att man inte avsåg delta aktivt i militära operationer mot IS. Några timmar senare menade dock flera anonyma källor att svenska precisionsbomber kommer att skickas till Frankrike, och därmed kommer Sverige indirekt bli högst ansvarigt för konsekvenserna som uppstår på marken, i luftkriget mot IS territorium.

Koalitionen har bara erkänt sex dödade civila, efter mer än 9 000 bombanfall i Syrien och Irak.

Chris Woods

Under hösten har de utländska styrkornas närvaro i Syrien vuxit än mer. Ryssland har släppt egna bombmattor mot alla grupper som strider mot regimen. Efter attentatet i Paris i november förklarade Frankrike krig mot IS, och har sänt sitt enda kärnvapenbestyckade hangarskepp med bombflyg till Persiska gulfen. Tidigt i december röstade även Storbritanniens parlament ja till utökade bomboperationer mot IS. Problemet med utökade attacker är att IS inte är någon konventionell armé. De har sin infrastruktur och sina krigare i samhällen mitt bland vanliga människor – som därför också drabbas av bomberna.

– Men det finns inte någon sund diskussion om förluster bland civilbefolkningen. Medierapporteringen om Syrien informerade förut om om antalet civila offer. Efter Paris har detta i många fall reducerats till att bara rapportera kring Frankrikes flygbombningar, säger Saba Nowrazi, Syrienansvarig i Kvinna till kvinna som stödjer kvinnogrupper i krigsdrabbade länder.

Hon menar att vi i dag ser ett historiskt steg, när EU:s solidaritetsklausul för första gången aktiverats av Frankrike och EU-stater ska sluta upp bakom kriget mot IS. Men en problematiserande debatt lyser mest med sin frånvaro. I dag befinner vi oss i en situation där både Assadregimen, Ryssland och koalitionen flygbombar Raqqa, Palmyra, al-Bab och andra platser, där mängder av civila tvingats in under IS styre.

– Alla dödar de också civila, det

är bara en fråga om skala, förklarar Chris Woods vid organisationen Airwars som dokumenterar luftkriget mot IS.

Systematisk granskning

Bakom Airwars står ett gäng granskande journalister som systematiskt gått igenom alla påstådda och tillgängliga data. Deras slutsatser är att civila omkommer i koalitionen bombningar, precis som i alla bombkrig, och de sätter siffran till minst 400 i Syrien.

– Men koalitionen har bara erkänt sex dödade civila, efter mer än 9 000 bombanfall i Syrien och Irak. Glappet är enormt och påståendet att de inte dödar lokalbefolkning är ärligt talat förolämpande.

En annan respekterad källa, Syrian Observatory for Human Rights, anger i sin tur antalet civila dödsoffer i koalitionsbombningar till närmare 300 stycken. Den senaste incidenten var 7 december, när 26 civila rapporterades dödade i en by utanför al-Hawl i nordöstra Syrien. Både Saba Nowrazi och Chris Woods menar att koalitionen riskerar att få civilbefolkningen mot sig, om operationerna fortsätter döda människor eller förstöra deras bostäder. De drivs längre in i IS kalifat.

För 25-åriga Leen, själv från västra Syrien och i dag boende i Stockholm, påminner den uppskrivade krigsretoriken mycket om vad hon själv upplevde hösten 2013. Då hotade USA med bombanfall för att avsätta Bashar al-Assad. Precis som under IS i dag ströp regimen kommunikationen med omvärlden för alla invånare, och det blev matbrist. Konsekvensen var att många vanliga syrier tvingades fly, eller blev mer beroende av regimen, även om de inte ville.

– Det är en identitetskris i dag för många syrier. Du tvingas välja den sida i kriget som kan rädda dig, och ge dig mat, vatten, elektricitet och bensin.

Om bombanfallen mot IS utökas kommer samma sak att hända nu, menar Leen. Många oskyldiga människor hamnar djupare i IS famn, eller ger sig av och utökar flyktingströmmen.

Joakim Medin

RUINER. I skymundan av den USA-ledda koalitionen luftkrig tvingades ge sig av.

SYRIEN 1963-2015

1963

Baathpartiet når makten i Syrien genom en militärkupp.

1965

Bashar al-Assad föds.

Hafez al-Assad.

1970

Hafez al-Assad, far till Bashar, når makten genom ännu en militärkupp tillsammans med en falang inom Baathpartiet.

2000

Hafez al-Assad avlider. Bashar al-Assad väljs som president i Syrien.

2001

Den så kallade Damaskusvåren, en tid med mer politisk öppenhet, tar slut och regimen drar återigen åt snaran.

2011

Den arabiska våren följs av demonstrationer i Syrien, som slås ner hårt av regimen.

2013

Islamiska staten bildas. I augusti 2013 kommer rapporter om kemvapenattacker mot civila i Damaskus förorter, som regimen anklagas för.

2014

Bashar al-Assad väljs om till president ytterligare en gång, mitt under brinnande inbördeskrig.

29 juni 2014

Efter att ha tagit över mycket territorium under första halvan av året utropar IS ett kalifat, alltså en islamisk stat i ett område som täcker delar av Syrien och Irak.

flygbomberna

mot IS drabbas civilbefolkningen på marken hårt. Bybor i Hasakahs sydöstra utkanter miste allt i juli, och

BILD: JOAKIM MEDIN

22 september 2014

USA, med stöd av Bahrain, Jordanien, Qatar, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten, utför sina första flygräder i Syrien, med fokus på Raqqa i norra Syrien.

Oktober 2015

För första gången utför Frankrike en flygräd i Syrien, efter en lång rad operationer i Irak.

13 november 2015

Minst 129 personer dör i samband med sex terrordåd i Paris. IS tar på sig ansvaret för dådet och två dagar senare påbörjar Frankrike sin största bombning av IS-mål någonsin.

17 november 2015

Frankrike vädrar till resten av EU:s försvarsministrar om militär hjälp. Alla EU-medlemmar, inklusive Sverige, säger ja.

Mannen på bilden hette Oqba al-Mashaan. Han var 32 år gammal, jobbade för det lokala statliga jordbruksdepartementet, och hade en fru och två små döttrar när han greps i mars 2012. Han dog i Assads fångelse.

Assad torterar fångar till döds

SYRIEN Den syrisk regimen utsätter fångar för systematisk tortyr och svält. Många har dött av den brutala behandlingen som är direkt beordrad av Assad. Det visar läckta bilder som analyserats av Human Rights Watch.

När avhopparen "Caesar" år 2013 kom från Syrien med tiotusentals bilder på den tortyr och de usla förhållanden som fångar i syriska militärfängelser utsatts för, ifrågasattes bilderna bland annat av den syrisk regeringen. Nu har en rapport från Human Rights Watch (HRW) bekräftat många av fångarnas identiteter. Samtidigt har människorättsorganisationen visat bilderna för en läkare, som bekräftar att många har dött på grund av tortyr och svält.

– Argumentet från den syrisk regeringen och dess backare, bland andra Vladimir Putin, var att bilderna skulle kunna föreställa vem som helst, var som helst och att det inte går att se hur människorna på bilderna har dött. Men nu kan vi bekräfta att de dog i fångelser som drivs av den syrisk regeringen och att de dog av tortyr, bristande medicinsk behandling och svält, säger Nadim Houry, vice Mellanösternchef för HRW.

– Bilderna visar också på en sorts dödens byråkrati, allting verkar ha gjorts och katalogiserats enligt officiella order och instruktioner.

Rapporten använder en kombination av bilder, kartor och vittnesmål från anhöriga, medfångar och avhoppade fång-

TIOTUSENTALS BILDER

- Caesar är ett kodnamn för en man som under ett par år arbetade för den syrisk regimen med att ta bilder på människor som dött, bland annat i fångenskap. Han hoppade av i augusti 2013 och smugglade ut 53 275 bilder, som han lämnade över till en oppositionsgrupp.

- Human rights watch fick bilderna och har i samband med rapporten *If the dead could speak* undersökt drygt 28 000 av bilderna, som föreställer närmare 7 000 personer som dog i fångenskap eller efter att de transporterats från ett fångelse. Bilderna visar tydligt att personerna torterats och svälts.

- I rapporten identifieras ett trettiotal av personerna, tack vare vittnesmål från anhöriga, avhoppade fångvakter och släppta medfångar.

vaktare. Houry säger att han hoppas att rapporten kommer att påverka fredsförhandlingarna.

– Fångar dör fortfarande och vi vill trycka på för en oberoende undersökning av fångelserna. Den andra frågan vi ställer oss handlar om vad som ska hända med de säkerhetsansvariga som driver fångelsen. Jag har svårt att föreställa mig en fred eller övergång i Syrien om de här människorna, som är ansvariga för systematisk tortyr, får behålla sina befattningar.

Andrea Wesslén
andrea.wesslen@etc.se

